

της· ὄθεν οὐδὲν οὐδενὶ διακοινώσας ἀλλὰ προελάσας ἔφιππος πρὸ τοῦ στρατοῦ καὶ εἰπὼν μόνον «ὅστις πολεμιστὴς ἀκολουθεῖτω μοι» ἀπῆλθε κατεσπευσμένως εἰς τὸν χῶρον τῆς ἐνέδρας. Ἡ ἐντύπωσις ἦν ἐπροξένησεν ἢ ἀπροσδόκητος ἐμφάνισίς του μαρτυρεῖ τὸν τρόμον τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς τοὺς Βουλγάρους. Ὅταν οἱ σχοποὶ τοῦ Ἰωάννου εἶδον τὸν βασιλέα ἐπερχόμενον, ἔδραμον ἀμέσως εἰς τὸ στρατόπεδον κραυγάζοντες «Βεζήτε· τζαίζαρ» δηλαδή «φύγετε· ὁ αὐτοκράτωρ». Οἱ Βούλγαροι εἶχον ἤδη φέρει εἰς ἀμηχανίαν τὸν Διογένην, ἀλλ' ἅμα ἀκούσαντες τὴν φοβερὰν ἐκείνην κραυγὴν ἔφυγον ἀμέσως προτροπάδην σὺν τῷ Ἰωάννῃ, οἱ δὲ περὶ τὸν Διογένην ἀναθαρρήσαντες ἐδίωκον αὐτοὺς κατόπιν, κτείναντες μὲν πολλοὺς συλλαβόντες 200 πανοπλίτας καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὴν ἀποσκευὴν τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸν τούτου ἀνεψιόν. Ταῦτα κατορθώσας ὁ βασιλεὺς ἐπέστρεψε πρὸς τὰ Βοδενά καὶ διατάξας αὐτόθι τὰ δέοντα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆ 9 Ἰανουαρίου 1018.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπῆλθε τελευταῖον ἡ ὀριστικὴ κρίσις τοῦ μεγάλου τούτου ἀγῶνος. Ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Ἰωάννης, ὅστις καὶ πρότερον εἶτε αὐτὸς εἶτε διὰ τῶν στρατηγῶν του εἶχε προσβάλει τὸ Δυρράχιον, ἀπεφάσισεν ἤδη νὰ πολιορκήσῃ αὐτὸ πάσῃ δυνάμει. Ἀλλὰ κρατερᾶς γενομένης συμπλοκῆς περὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως ταύτης ἔπεσεν ὁ Ἰωάννης· ὁ δὲ θάνατος αὐτοῦ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γαβριήλ, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαμουήλ, καὶ μετὰ τὸσαύτας συμφορὰς καὶ ἥττας τῶν τεσσάρων μάλιστα τελευταίων ἐνιαυτῶν, κατέπεισε τοὺς Βουλγάρους ὅτι ἀνάγκη νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὸ πεπρωμένον. Ὁ βασιλεὺς, ἅμα πληροφορηθεὶς τὰ συμβαίνοντα, ἔσπευσε νὰ στρατεύσῃ δι' ὑστάτην φορὰν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐν ἔαρι τοῦ 1018 ἵνα δρέψῃ τὰ ἄθλα τῆς καρτερίας αὐτοῦ καὶ τῆς δεξιότητος. Μόλις δὲ ἀφίκετο εἰς Ἀδριανούπολιν, καὶ προσῆλθον ἐκ μέρους τοῦ περιφήμου Κρακρά ὁ ἀδελφὸς καὶ υἱὸς του ἀναγγέλλοντες τὴν ὑποταγὴν αὐτοῦ καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ δις ἐπὶ ματαίῳ πολιορκηθέντος Περγίκου καὶ ἐτέρων 35 φρουρίων. Ὁ βασιλεὺς, τιμήσας αὐτοὺς ἀξίως καὶ ἀναβίβάσας τὸν Κρακράν εἰς τὸν τῶν πατρικίων θρόνον, ἦλθεν εἰς Μοσνουόπολιν. Ἐνταῦθα ἐνεφανίσθησαν πάλιν πρέσβεις ἐκ Πελαγονίας καὶ Μωροβισδοῦ καὶ Λιπενίου, παραδίδοντες τὰς πόλεις τῶν χωρῶν τούτων. Ἐκεῖθεν ἐβάδισε πρὸς τὰς Σέρρας, ὅπου παρέστη αὐτὸς ὁ Κρακράς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν 35 φρουράρχων, καὶ ἔτυχε καλῆς δεξιώσεως. Ἐκεῖ ὡσαύτως προσέφυγε καὶ ὁ ἡγεμὼν Στρούμπιτζης Δραγόμους προσφέρων τὸ τε φρούριον τοῦτο καὶ τὰ περὶ αὐτό, συνεπαγόμενος δὲ τὸν πατρικίον Ἰωάννην Χαλδίας, ὅστις αἰχμαλωτευθεὶς ποτε ὑπὸ τοῦ Σαμουήλ εἶχε μείνει ἐν τῇ φυλακῇ 22 ὄλα ἔτη. Ὁ βασιλεὺς τιμήσας τὸν Δραγόμους διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πατρικίου ἐβάδισε πρὸς τὴν Στρούμπιτζαν, καὶ ἐνῶ προσήγγιζεν εἰς αὐτὴν εἶδε προσερχόμενον μετὰ γραμμάτων Μαρίας τῆς χήρας τοῦ Ἰωάννου τὸν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας, ὑποσχομένης νὰ παραχωρήσῃ τὴν Βουλγαρίαν, ἐὰν συναινέσῃ εἰς τὰ παρ' αὐτῆς αἰτούμενα (1). Τί ἦσαν τὰ αἰτούμενα ταῦτα δὲν γνωρίζομεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐπεισθῆ ἡ Μαρία ὅτι πᾶσα περὶ συνθηκῶν συζήτησις ἦτο ἄκαιρος, διότι, παρεκτός τοσούτων ἄλλων στρατηγῶν ἄνευ ὄρου παραδοθέντων, συγχρόνως μὲ τὰ γράμματα αὐτῆς ἦλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ βασιλέως καὶ ὁ Βόγδανος, ὁ τῶν ἐνδοτέρων φρουρίων τοπάρχης, ὅστις πρὸ καιροῦ συννηοημένος ὦν μετ' αὐτοῦ προεχειρίσθη ἤδη πατρικίος. Ἐκ Στρούμ-

(1) Τὸν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας. Ἀρχιεπίσκοπος ἦν τότε ὁ ἐν τῇ βουλγαρικῇ πρωτεύουσῃ Τυρνόβου ἐδρεύων μητροπολίτης Τυρνόβου, ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν πολλοὺς ἐπισκόπους. Τὸ τε ἀξίωμα καὶ ἡ προσωνυμία τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας εἶναι ὅλως διάφορα τοῦ βραδύτερον ἰδρυθέντος θρόνου τοῦ ἀρχιεπισκόπου πάσης Βουλγαρίας, ἔδραν ἔχοντος τὴν Ἀχρίδα (ἰδ. κατωτέρω).